

И ова изборна кампања заснивала се на страху. То траје одувек, а свака наредна већих је обриса од претходне. Безмало, све време живимо у референдумској атмосфери и сваки пут изјашњавамо се о „мањем злу“. Десимир Тошић, говорећи о овој тези указивао је на то да се у Србији гласа, али се не бира. Више смо „contra“ него што смо „pro“. Наглашавао је да бирачи спекулишу о томе којим партијама, или још боље којим ће лидерима, гласањем нашкодити... или шта је ипак ближе, за шта се МОРА гласати, итд. Та спекулација ближа је нашим наравима него што је примерена рационалним политичким друштвима. Отуда је та референдумска природа на страху утемељених избора некако перверзно природна. Међутим, било би погрешно тврђење то да се страхом користе само тзв. евроентузијастички који остале плаше да ће ако не буду власт - Србија пропасти. Исто говоре и евроскептици јер тврде да ако они не буду власт – Србије такође неће бити. Дакле, уколико су у праву, ко год да победи - Србије неће бити, чиме се природно намеће закључак да је најбоље да не победе ни радикали ни демократе, а да Коштуница, Социјалисти и Ел-де-пе нестану са политичке сцене. Иако би можда било праведно, то није могуће, те ће се и овога пута одлучивати о мањем злу, о мањој штети, о нечему мањем, што ћемо касније свргавати с власти као велико. У томе и јесте највећи проблем гласања између мањег зла. То мало зло, пошто буде изабрано, постаје веће и велико, дакако јер зло има својство да расте и да се шири и није му својствено да постаје добро.

Ако је у политици дозвољиво да се сања, можда би требало сањати тај тренутак у којем ни једна једина „бургија“ политичара неће проћи. Ни она коју изричу динкићевци о смаку света ако на власт дођу радикали, али ни она коју изриче Веља Илић о потреби да се са новим коалиционим партнером заврши посао од Петог октобра (ваљда само Веља зна како ће се то радикали уклопити у наставак незавршеног Петог октобра). Тада би сасвим нормално било да гласачи игноришу оне који тврде да ће Косово остати у Србији ако уђемо у ЕУ као и оне који тврде да ће остати у Србији ако не уђемо. Било би такође нормално да пажљивије слушају оне који неострашћено говоре шта Србија добија, а шта губи уласком у Унију, односно куда ћемо и како ћемо сами са собом ако у ту Унију не уђемо.

Додуше, ДС је ту, као и Ел-де-пе, много поштенији. Њихова је платформа утемељена на евроинтеграцијама и сви могу да знају, бар у контурама, ако не и до детаља шта нас чека у ЕУ и како ће нам бити. То је нека прича која се прича деценијама и не види се неки посебан разлог да Тадић и ЛДП особеније и подробније ту нешто објашњавају. Ту су и искуства суседа, региона, других бивших социјалистичких држава. Недостаје нешто друго. Ова друга страна отворено говори „не“ евроинтеграцији, али не износи ништа шта би било алтернатива. Ваљда је подразумевајуће то да та политичка опција објасни шта је заправо њен концепт, јер то да је против ЕУ јесте јасно, али ништа сем тога није. Можда велики број Срба може без ЕУ, без НАТО, без интеграција. Можда може и у

самоизолацији или изолацији, али свакако не може да живи у неизвесности и недефинисаном политичком амбијенту, оквиру и друштву. Тим пре јер та опција истовремено тврди и да је за евроинтеграције. Дакле, они су „против“, али су „за“, или обрнуто, али свеједно.

Нажалост, читав заокрет који је направила народњачка коалиција а у вези са ЕУ и променом политике према њој настао је не као последица промишљања и заузимања озбиљне, национално и државнотворне политике, већ углавном као последице намере да се колико-толико закомпликују односи и неком поред нас или мало даље од нас „загорча живот“ и „пресоли ручак“. А у циљу пропаганде на унутрашње-политичком пољу истоветна тема приказује се као врхунски патриотско-државнички интерес. Било за споља или за унутра она је формулисана у временској изнудици и за једнократну употребу. Својеврна је иронија то што таква, наврат-нанос, никад примитивнија и вулгарнија политика данас пресуђује да ли ће и како народњаци преживети. Тако је Коштуница фактички завршио своју историјску улогу у политичким турбуленцијама у Србији. Почео је преамбициозно. С покрићем додуше, а могао је да буде у самом врху српске историје. Невоља је његова, међутим, то што га сопствени резултати и учинци сврставају у оно поглавље историје које ће говорити о штеточинама достојних презира, а историја их не сме заборавити само због наука и опомене будућим нараштајима.

Штетност те политике је поливалентна. Са становишта циља она неће омогућити да Косово буде део Србије; са прагматског становишта – Србија се о свом јаду забавља; са социо-политичког становишта – као да смо десет година провели у хибернацији; са државно-политичког становишта направљена је озбиљна регресија у демократизацији; економски смо озбиљно уздрмани и под великом претњом дужничке кризе; постоји опасност да постанемо острво у економским дуговима и политичком карантину, а о томе председник техничке владе каже: “Потпуно је необјашњива сама помисао да би нека земља могла да се подвргне самоизолацији. То се још никада у историји света није догодило. Реч је о најгорем виду пропаганде.” Ова негација могућности својеволног изоловања – самоизолације - изречена чак и у форми реторске питалице не би била достајна осврта да је нису дохватили многи, схватајући је више као нешто што би требало да се подразумева, под претпоставком добрих намера, а много мање као нешто шта дословно значи, или би требало да значи. Међутим, о намерама не бисмо јер мислимо да би једино релевантно било то да се у обзир узме оно што је учињено, урађено и постигнуто, а не оно што смо хтели и желели. Такоређи свакодневно дешавају се злочини из нехата, злочини који нису планирани. Неопрезни возач нема намеру да убије пешака, али се то дешава. Неодговорни власник оружја не жели да изврши самоубиство, али и то се дешава. Међутим, то што (чак и ако је недвосмислено утврђено) није било намере да се злочини учине, њихове починиоце никако не ослобађа одговорности, особито кривичне. Све је то само олакшавајућа околност за извршиоца која га не чини невиним. Међутим, најбитније је то што околности не могу да врате у живот жртве које су настрадале починиочевим нехатом. Хоћемо да укажемо на то да је штета

Хоће ли Србија икада знати и моћи да бира?

Пише: Славко Живанов
петак, 09 мај 2008 00:03

ненадокнадива и тотална. Односно, једина права мера обештећења била би она која би учинила да жртва више не буде жртва, али је постојање такве мере немогућно.

Елем, самоизолација не мора да буде са умишљајем и ту се потпуно слажем са онима који искрено верују да Коштуница неће ући у самоизолацију свесно и с намером. (Осим тога, није ли аутизам својеврсна самоизолација? Да ли аутистични људи бирају да то постану?! Постаје ли се аутиста рационално?!) Историја је препуна примера психопатског понашања владара који би могли да свесно уђу у самоизолацију, али је препуна и примера неких дезоријентисаних, неспособних политичара, однарођених и одвојених од стварности, заслепљених удворичком свитом око себе која сплеткари и пред очима му ствара фатаморгану, охрабрује га, негује дезоријентисаност, удаљава још више народа и стварности, стварајући виртуелни политички амбијент који постоји само у њиховој илузији. Такви су лакше и чешће „злочинци из нехата“.

Но и у таквој виртуелној слици, искривљеној и деформисаној предузете активности стварају реалне последице које за грађане ни на који начин неће бити виртуелне. Можда ће имати већу плату, а можда ће држава бити у политичкој изолацији, тихом или јачем економском бојкоту, изостанку инвестиција или пак враћању Косова. Шта год да се деси то ће имати објективне, јаке, недвосмислене утицаје на живот сваког појединца у Србији, па чак и Албанаца на Космету. И управо нам то образложење – образложење последица и циљева које желе да остваре – политичари дугују. Нека грађани на изборима знају шта они заправо хоће да остваре и да ли их у томе подржавају или не. Да ли то исто хоће управо ти грађани који гласају за неку политику, или су и избори опсена на којој се утврђује квази-легитимитет, извесна подршка датој политици која ће се после избора опет преселити у сивило кабинета, ексцентре институционалне моћи који су развластили највише државне институције попут Народне скупштине Републике Србије у којој углавном седе работи са именом и презименом што гласају онако како им страначки шефови нареде. Јер, већ је све договорено. Основна битка води се око тога да СРС и ДСС освоје најмање 126 посланика. Уколико се пак то не деси, а и на другој страни групација око ДС не освоји 126 посланика, предстоји нам период политичког и свакојаког мрцварења. СПС, који је од ДСС преузео положај странке која поседује „златну акцију“, у народњачко-радикалском табору није пожељан коалициони партнер. Додуше, ни СПС се не радује искрено тој коалицији јер би ипак најрадије са ДС. Једино би се у комбинацији са Демократском странком, социјалистима средњорочно и дугорочно, ако преживе моментални удар, отворила јасна и права политичка будућност. За СПС нема бољег сапуна од оног чија је етикета жуто-плава и чини се да би с тим вредело ризиковати и прогутати највећу од свих великих жаба. Но, ако ипак ДСС и СРС прикупе 126 посланика добићемо владу врло брзо. Истовремено, то је пут ка нечему или некоме што није ни дефинисано ни утврђено. То је пут ка непознатом, ка неизвесном и било би страшно када грађани за то гласају, а да при том немају свест куда то води. И чини се да је управо тако. Јер ако Коштуница са Николићем направи владу, а већ сутрадан се Косово не врати у оквир Србије – биће речи о лажним надама и обећањима

Хоће ли Србија икада знати и моћи да бира?

Пише: Славко Живанов
петак, 09 мај 2008 00:03

које је у кампањи будио. Шта би друго могло да значи: „Не дамо Косово“?!

Није довољно рећи шта нећемо, поготово је у политици тако, него и шта хоћемо. Тај бесмислени инат довео нас је као друштво и државу у јако тешке положаје и крајње је време да се из тог зачараног круга извучемо, јер ћемо у њему потпуно сагорети. Можемо своје интересе остварити на паметнији начин и сигурно је да се против неправде коју успостављају јачи може борити. Та борба се не може добити без страсти, али је страст без мудрости нагон. Мудрост се не достиже у афекту, нити се добија бројем гласова. Мудра политика нам може осигурати просперитет, а мудра је она политика која је делотворна. Кад власт научи да полаже рачуне, а грађани да то од ње траже, кад се буде гласало о томе да на власти остане или дође успешан и делотворан политичар, моћи ћемо да говоримо о просперитету. Докле год власт додолама крије сопствену неспособност и неуспешност, а добија гласове на псеудоемотивним реакцијама инација који су љути на цело село, дотле ћемо се давити у властитим „прегнућима“ заслуженом беспућу. Поштено.